

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Paramos galimybės kaimo bendruomenių veiklai 2017 metais (nacionalinio biudžeto lėšos)

**Žemės ūkio ministerijos
Kaimo plėtros departamentas
2017 m. kovas**

Pranešimo turinys:

- I. Bendroji informacija;**
- II. Remiamos veiklos sritys ir paramos dydis;**
- III. Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai;**
- IV. Tinkamos finansuoti išlaidos;**
- V. Atrankos kriterijai;**
- VI. Sankcijos;**
- VII. Baigiamosios nuostatos.**

I. Bendroji informacija

Bendroji informacija

2017-02-28 *Leader* centro
duomenimis įregistruota:

- 1862** kaimo bendruomenių;
- 33** rajoninės KB sąjungos

- 2016 m. pateikti **384** KB projektų už **1,4 mln. Eur.**
- Parama skirta **314** (82 %) už **996 874,22** projektams.
- Neigiamai įvertinti **70** (18 %) projektų.

II. REMIAMOS VEIKLOS SRITYS IR PARAMOS DYDIS

TEISINIS PAGRINDAS, PARAIŠKŲ RINKIMAS

- **2017-03-07** žemės ūkio ministro įsakymas **Nr. 3D-142** „Dėl 2017 metų Nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai teikimo taisyklių patvirtinimo“
- Paramos paraiška renkama nuo **2016-03-10** iki **2016-04-10**

REMIAMOS VEIKLOS SRITYS (I)

**2017 m. –
~ 0,8 mln. Eur.**

Preliminarus priemonės paramos lėšų suskirstymas „krepšeliais“:

Materialinės bazės
stiprinimas **30 %**

Tradicinių renginių
organizavimas – **30 %**

viešųjų erdvių
sutvarkymas ir
priežiūra - **40 %**

REMIAMOS VEIKLOS SRITYS IR PARAMOS DYDIS (II)

Eil. nr.	Veiklos sritis	Paramos gavėjai	Paramos dydis (Eur), intensyvumas (%)
1.	Materialinės bazės stiprinimas	Kaimo bendruomenė (toliau – KB)	3 000 Eur, 90 %
2.	Tradicinių renginių organizavimas	KB	1 500 Eur, 100 %
		Rajono mastu KB vienijanti organizacija	3 000 Eur, 100 %
		Nac. lygiu KB vienijanti organizacija	6 000 Eur, 100 %
3.	Kaimo vietovės viešųjų erdvių sutvarkymas	KB	7 000 Eur, 90 %

III. TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

! Pastaba: Įgyvendinimo taisyklėse yra daugiau reikalavimų.

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAI (1)

Visiems pareiškėjams (KB/KB asociacijoms):

- turi būti įregistruota **JAR**, veikti **ne trumpiau kaip 1** metus;
- tvarko **buhalterinę** apskaitą, neskolinga VMI ir VSD;
- **negavusi paramos** ir **nesiekti** gauti paramos projekte numatytoms išlaidoms finansuoti iš **nacionalinių ir ES** programų (2007-2013 m. KPP ir 2014-2020 m. KPP);
- Per paskutinius **3 m.** t. y. nuo 2014 m. **nebūti padarius pažeidimo**, susijusio su nacionalinės paramos panaudojimu;
- turi pateikti projekto **poreikio patvirtinimo** dokumentus (visuotinio KB narių susirinkimo protokolo kopiją) + susirinkimo dalyvių sąrašą;
- pareiškėjas gali pateikti **1** projektą pagal **1** veiklos sritį.

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAI (2)

KB:

- turi veikti ir atstovauti **kaimo vietai**;
- turėti ne mažiau kaip **30 narių**;
- per **paskutinius 2 metus** (2015 m. ir 2016 m.) **negavo** nac. paramos pagal ŽŪM priemonę „Parama kaimo bendruomenėms“ (**netaikoma**, kai teikiamas projektas tradiciniams **renginiams organizuoti**);

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAI (2)

KB asociacijai (rajonu mastu):

- Turi **veikti 1 rajone** ir **atstovauti** to rajono KB;
- Turi vienyti ir atstovauti ne mažiau kaip **50 % rajono KB.**

KB asociacijai (nacionaliniu mastu):

- Turi vienyti ir atstovauti ne mažiau kaip **50 % Lietuvos KB.**

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PROJEKTUI (1)

- projekto veikla turi atitikti **1 iš remiamų** veiklos sričių;
- projektas turi būti **viešojo pobūdžio**, tenkinti **viešuosius poreikius** (ne pelno);
- projektas turi būti **išsamiai aprašytas**;

1. Specialiosios sąlygos projektui pagal veiklos sritį „Materialinės bazės stiprinimas“:

- projektas turi būti įgyvendintas pareiškėjos atstovaujamoje **teritorijoje**, turi būti **nurodyta** tiksli **projekto įgyvendinimo vieta**;
- kai investuojama į **nekilnojamąjį turtą** (toliau – NT) (KB namus, patalpas) pareiškėja jį turi **valdyti teisėtai pagrindais** ne trumpiau kaip **3 m.** nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos. **Sutartys** turi būti **įregistruotos** LR nekilnojamojo turto registre. Fizinių ir privačių juridinių asmenų NT projektai negali būti įgyvendinami;
- už paramos lėšas įsigytas, įrengtas ar sutvarkytas turtas turi būti **naudojamas KB ir (arba) kaimo gyventojų viešiesiems poreikiams** tenkinti. Turi būti nurodyta informacija apie paramos lėšomis įsigyto turto saugojimo vietą.

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PROJEKTUI (2)

2. Specialiosios sąlygos projektui pagal veiklos sritį „Tradicinių renginių organizavimas“:

- projektas turi būti įgyvendintas **KB/KB asociacijos** atstovaujamoje **teritorijoje**;
- turi būti sudaryta preliminarinė **renginio programa**. Programa turi pagrįsti projekto tikslą ir atitikti projekto veiklas;
- turi būti **pagrįstas projekto tradiciškumas** (renginys turi būti vykęs bent 3 kartus ir jo organizavimo faktą pareiškėja gali pagrįsti);

TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PROJEKTUI (3)

3. Specialiosios sąlygos projektui pagal veiklos sritį „viešųjų erdvių sutvarkymas“:

- kai investuojama į NT (žemę) pareiškėja jį turi **valdyti teisėtai pagrindais** ne trumpiau kaip **3 m.** nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos. Sutartys turi būti įregistruotos **LR nekilnojamojo turto registre. Fizinį ir privačių juridinių** asmenų NT projektai **negali būti** įgyvendinami. Kai projektą planuojama įgyvendinti valstybinėje žemėje, ši žemė turi būti priskirta **prie neprivatizuojamos** žemės ir valstybinės žemės **patikėtinio sprendimu turi būti leista pareiškėjai** (turi būti pateiktas raštas) įgyvendinti projektą ir vykdyti veiklas ne trumpiau kaip **3 m.** nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos;
- turi būti nurodyta tiksli projekto įgyvendinimo vieta (pvz. žemės sklypo dokumente turi būti pažymėta tiksli projekto įgyvendinimo vieta).

ĮSIPAREIGOJIMAI (I)

- nelikviduoti KB/KB vienijančios organizacijos bent **3 metus** nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos;
- **neatlikti** projekte numatytos pagrindinės veiklos **pakeitimo**, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įsigyto, remontuoto, įrengto ar tvarkyto turto **trumpiausiai 3 metus** nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos. Paramos lėšas įsigytas turtas turi būti saugomas pareiškėjai priklausančiose patalpose ar kitoje viešojoje saugioje vietoje (netaikoma, kai organizuojami tradiciniai renginiai);
- įgyvendinti projektą (turi būti pateiktas mokėjimo prašymas) ne vėliau kaip:
 - iki **2017 m. lapkričio 1 d.**, kai pareiškėja kreipiasi paramos **viešosioms erdvėms** sutvarkyti;
 - iki **2017 m. gruodžio 1 d.**, kai pareiškėja kreipiasi paramos **materialinei bazei** arba **tradiciniams renginiams**.

Dėl objektyvių priežasčių šis terminas gali būti pratęstas, bet prieš tai informavus Agentūrą ir ne ilgiau kaip 6 mėn.

Žr. toliau...

ĮSIPAREIGOJIMAI (II)

- **viešinti** gautą paramą. Viešinimo priemonėse turi būti naudojamas LR žemės ūkio ministerijos logotipas ir nurodyta, kad lėšas projektui įgyvendinti skyrė ministerija. Pareiškėja turi įsipareigoti:
 - a) numatyti bent **1 paramos viešinimo priemonę** ir ją įgyvendinti (pvz. viešai matoma informacinė lenta, išorinės ženklavimo priemonės (pvz., lipdukai), paramos gavėjos tinklalapis, straipsniai spaudoje). Kai organizuojamas **renginys** – renginio skelbime, kvietime, kt. dokumentuose ir renginio metu turi būti naudojamas ministerijos logotipas su teiginiu „Lėšas projektui įgyvendinti skyrė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija“;
 - b) įgyvendinusi projektą, kartu su **mokėjimo prašymu** pateikti aprašymą apie **įgyvendinto projekto rezultatus** su projektą iliustruojančia medžiaga (pvz. nuotraukomis „prieš“ ir „po“, filmuku, prezentacija ir pan.). Ataskaitos forma pateikiama Taisyklių 2 priede;
 - **saugoti** visus su projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus **3 metus** nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos;

Žr. toliau...

ĮSIPAREIGOJIMAI (III)

Kai teikiamas projektas renginiams organizuoti:

- **informuoti** Centrą ir Agentūrą, **kai keičiasi renginio data ir (arba) vieta** nei nurodyta paramos paraiškoje;
- Renginiams, kuriems taikomas **LR susirinkimų įstatymas**:
 - **5 d. d. iki** renginio savivaldybės adm. **direktoriui pateikti rašytinį pranešimą** apie renginį, kuriame dalyvaus daugiau kaip 15 žm. su tokia informacija: renginio forma, turinys, data (pradžia/pabaiga), vieta, dalyvių sk., pageidavimai policijai dėl viešosios tvarko palaikymo, organizatoriaus duomenys;
 - vykdyti renginį tik gavus leidimą (suderinimo dokumentą).

IV. TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS (I)

SĄLYGOS

- finansuojamos tik **tinkamos finansuoti, tiesiogiai** susijusios su projekto tikslu ir projekto veikloms įgyvendinti **būtin**os išlaidos.
- Išlaidos turi būti **proporcingos** projekto rezultatams, **pagrįstos** paramos paraiškoje.
- Paslaugos ar prekės turi būti įsigytos už **kainas, ne didesnes už įprastas rinkoje**. Prie paramos paraiškos turi būti pateiktas bent **1** komercinis pasiūlymas arba viešai tiekėjų pateikta informacija (iš tų tiekėjų, kuriems teikiamos paslaugos ar prekės yra įprasta komercinė-ūkinė veikla).
- Finansuojamos tik tos išlaidos, kurios **nurodytos paramos paraiškoje**, yra faktiškai **patirtos**, užregistruotos pareiškėjo **apskaitoje** ir pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis kopijomis.
- Tinkamos finansuoti laikomos projekto išlaidos, kurios patirtos **nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos**, arba nuo paramos paraiškos pateikimo dienos (kai paramos kreipiasi nacionaliniu mastu KB vienijančios organizacijos (savo rizika).
- Prašoma **paramos suma ir numatytos išlaidų** rūšys po paramos paraiškos pateikimo **negali būti keičiamos**.

! Jei vertinimo metu nustatoma, kad tinkamos finansuoti išlaidos sudaro mažiau kaip 50 % - parama neskiriama.

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS (II)

Pagal veiklos sritį: materialinės bazės stiprinimas:

- **tautiniai** drabužiai (iki 300 Eur už 1 komplektą, vnt., ne daugiau kaip 1 500 Eur);
- muzikos instrumentai (iki 1500 Eur);
- **vaizdo, garso, foto** technika (iki 600 eur);
- **sporto įranga** bendruomenės patalpose (pvz., teniso stalias);
- **buitinė technika** (iki 1500 Eur);
- **baldai** (iki 1500 Eur);
- bendruomenės **atributika** (vėliava, herbas, informacinė iškaba su bendruomenės pavadinimu);
- stacionarus **kompiuteris** su priedais (monitoriumi, klaviatūra, pele) (iki 600 Eur);
- **daugiafunkcinis** įrenginys (atliekantis skenavimo, spausdinimo, kopijavimo f-jas) (iki 100 Eur);
- projekto **viešinimas** (ne daugiau 60 Eur).

Pastaba. Šios išlaidos yra tinkamos, kai jos nebuvo patirtos įgyvendinant ankstesnius arba pateikiami dokumentai, kad įsigytas turtas yra visiškai nusidėvėjęs.

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS (III)

Pagal veiklos sritį: tradicinių renginių organizavimas:

- renginio **vietos nuoma**;
- Renginiui vykdyti būtinos **įrangos** (pvz. įgarsinimo) **nuoma**;
- **maitinimo** paslauga (iki 7 Eur/ žm. už dieną);
- **transporto** nuoma;
- **priemonių** (trumpalaikio turto), būtinų renginio programai vykdyti, **įsigijimas ir (arba) nuoma**;
- projekto **viešinimas** (ne daugiau 60 Eur).

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS (IV)

Pagal veiklos sritį „Viešųjų erdvių sutvarkymas ir priežiūra“:

- statybos darbai, prekės ir paslaugos (išskyrus pastatų tvarkymą ir priežiūrą);
- įrenginių, įrankių, mechanizmų **nuoma**;
- įrenginių, įrankių, mechanizmų, skirtų **aplinkos priežiūrai (įskaitant techniką)**, pirkimas, jei projekte numatyta vykdyti viešųjų erdvių priežiūrą (bendra kompensuojamų įsigijimo išlaidų suma **iki 1500 Eur**);
- daugiamečiai augalai (iki 500 Eur);
- projekto **viešinimas** (kompensuojama iki **60 Eur**).

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS (V)

- neįvardytos taisyklėse;
- patirtos prekės, prekės, paslaugoms ar darbams pirkti **nesilaikant pirkimo procedūrų**;
- **gyvūnai, vienmečiai augalai ir sėklos**;
- **nematerialusis turtas** (pvz., patentai, licencijos);
- **nekilnojamojo turto** (žemės sklypo, statinių ir pastatų) įsigijimas.

- ✓ Ilgalaikis turtas, kuriam anksčiau buvo suteikta parama, turi būti nusidėvėjęs;
- ✓ Prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios LR ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- ✓ atsiskaitymai turi vykti tik per finansines institucijas.

V. ATRANKOS KRITERIJAI

ATRANKOS KRITERIJAI – iki 80 balų (1)

veiklos sritis „KB materialinės bazės stiprinimas“:

Kriterijai	Balai
<p>1. Pateiktos paramos paraiškos kokybė:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs, susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami (5 b); - projekto įgyvendinimo planas nuoseklus (5 b); - Projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinos (5 b). 	iki 15
<p>2. Pareiškėjo naujumas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - registruotas prieš 1-1,5 m. (15 b); - registruotas prieš 1,6-2 m. (10 b). 	iki 15
<p>3. Pareiškėjos aktyvumas (viešo pobūdžio veiklos, skirtos KB 2016 m.):</p> <ul style="list-style-type: none"> -10 ir daugiau veiklų (10 b); - 9-5 veiklos (9-5 b); - 4-3 veiklos (4-3 b). 	iki 10
<p>4. Pareiškėja nėra gavusi paramos pagal šią veiklos sritį (nuo 2012 m.)</p>	20
<p>5. Pareiškėjos prisidėjimas prie projekto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 16 % ir daugiau - 20 b; - nuo 13 iki 13,99 % - 10 b; - nuo 15 iki 15,99 % - 18 b; - nuo 12 iki 12,99 % - 8 b; - nuo 14 iki 14,99 % - 15 b; - nuo 11 iki 11,99 % - 6 b. 	20

ATRANKOS KRITERIJAI – iki 80 balų (2)

veiklos sritis „Tradicionių renginių organizavimas“:

Kriterijai	Balai
<p>1. Pateiktos paramos paraiškos kokybė:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs, susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami (5 b); - projekto įgyvendinimo planas nuoseklus (5 b); - Projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinos (5 b). 	iki 15
<p>2. Pareiškėjos atstovaujama vietovė - 2017 m. Lietuvos mažosios kultūros sostinė <i>Ukrinai (Mažeikių r.), Gasčiūnai (Joniškio r.), Raudondvaris (Kauno r.), Labanoras (Švenčionių r.), Palūšė (Ignalinos r.), Vabalninkas (Biržų r.), Paežeriai (Vilkaviškio r.), Vilkyškiai (Pagėgių sav.), Priekulė (Klaipėdos r.), Punia (Alytaus r.).</i></p>	20
<p>3. Tradicijų puoselėjimas (<i>pasiršymi istoriškai toje vietoje susiklosčiusia forma, kt. kokybiniais ypatumais</i>)</p>	5
<p>4. Vietos amatininkų, verslininkų įtraukimas</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 ir daugiau (20 b); - nuo 3 iki 5 (10 b). 	iki 20
<p>5. Renginio kokybė:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programa įgyvendinama pasitelkiant vietos gyventojus (5 b); - programa atitinka projekto tikslus, yra turiningam, apima įvairaus amžiaus grupėms skirtas veiklas (5b). 	iki 10
<p>6. Jaunimo įtraukimas (<i>vietos jaunimas dalyvaus organizuojant ar vykdant renginį</i>)</p>	10

ATRANKOS KRITERIJAI – iki 80 balų (3)

veiklos sritis „Viešųjų erdvių sutvarkymas, pritaikant kaimo gyventojų poreikiams“:

Kriterijai	Balai
1. Pateiktos paramos paraiškos kokybė: <i>- projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs, susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami (5 b);</i> <i>- projekto įgyvendinimo planas nuoseklus (5 b);</i> <i>- Projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinos (5 b).</i>	iki 15
2. Pareiškėja nėra gavusi paramos pagal šią veiklos sritį (nuo 2012 m.)	20
3. Pareiškėjos prisidėjimas prie projekto: <i>- 16 % ir daugiau - 20 b; - nuo 13 iki 13,99 % - 10 b;</i> <i>- nuo 15 iki 15,99 % - 18 b; - nuo 12 iki 12,99 % - 8 b;</i> <i>- nuo 14 iki 14,99 % - 15 b; - nuo 11 iki 11,99 % - 6 b.</i>	iki 20
4. Kaimo vietovės gyvybingumas (2011 m. LSD duomenis): <i>- daugiau nei 201 gyv. (10 b); - nuo 70 iki 101 gyv.(6 b);</i> <i>- nuo 101 iki 200 gyv. (8 b); - mažiau nei 70 gyv (4 b).</i>	10
5. Projekto rezultatų svarba <i>- sukurtas naujas infrastruktūros objektas (pvz. aikštelė, kurios nebuvo) (15 b);</i> <i>- sudarytos palankesnės sąlygos verslui (pvz. produkcijos realizavimui) (10 b);</i> <i>- rezultatų svarba aplinkosauginiu požiūriu (pvz. išvalytas vandens telkinys) (5 b).</i>	15

VI. SANKCIJOS

- **0,01 % sankcija:**
 - už kiekvieną pradelstą darbo dieną pateikti **mokėjimo prašymą**;
 - už kiekvieną pradelstą dieną **laiku neįgyvendinus projekto**;
- **neatsiskaičius** laiku su **tiekėjais** – neapmokėtų išlaidų sumos dydžio sankcija;
- **netinkamai** panaudojus paramos lėšas ar tais atvejais, **kai išmokėta didesnė paramos** suma nei patirta išlaidų - šios lėšos turi būti **grąžintos**;
- neteisingai atlikus **pirkimus** – pirkimų dydžio sankcija.

! Apie planuojamus įgyvendinamo projekto pasikeitimus, visų pirma, būtina informuoti Agentūrą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- **Dokumentai, kurie turi būti pateikti su mokėjimo prašymu:**
 - **išlaidų** pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo **dokumentai** arba jų kopijos, patvirtintos paramos gavėjos vadovo ar paramos gavėjos įgalioto asmens parašu;
 - įgyvendinto **projekto ataskaita** (Taisyklių 2 priedas);
 - įvykdytų prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, **pirkimų medžiagą** (apklausų pažymas, pirkimo komisijos protokolus, laimėjusiais pripažintus pasiūlymus, sudarytas sutartis ir kt.);
 - jei įsigyjamas **ilgalaikis turtas**, kuriam įsigyti anksčiau buvo suteikta parama, turi būti pateiktas **eksperto išduotas dokumentas, kuriuo pažymima**, kad nauju keičiamas daiktas yra sugadintas ir pateikti **dokumentą**, kuriuo pažymima, kad konkretus **daiktas yra atiduotas utilizuoti**.
 - kai taikomas **LR susirinkimų įstatymas**, pateikti **savivaldybės administracijos direktoriaus** ar jo įgalioto asmens išduotas **renginio suderinimo** fakto patvirtinimo **dokumentas** (kai taikoma).

AČIŪ UŽ DĖMESĮ !